

[Andreasen (Forsing).]

gæring om at faa tildelt de Midler, som skal bruges et halvt Aar eller saadant noget senere, vil det være ganske umuligt for Skoleraadene at vide, hvor stort et Beløb man vil faa Brug for. Det vil jo være dette høje Ting bekendt, at de Ansøgninger, som indsendes fra den Del af vort Lands Ungdom, som ønsker at komme paa Højskole eller Landbrugsskole, skal være inde til 1. Juli og til 1. Januar, men Begæringen fra Skoleraadenes Side om at faa disse Midler udbetalt skal allerede om Føraaret være tilflydt Undervisningsministeriet. Man vil da være klar over, at det er ganske umuligt at vide, hvor mange Penge man faar Brug for til dette Formaal.

Der er ogsaa et andet Forhold, der gør sig gældende her. Naar man indsender Begæringen om disse Midler, er man henvist til i meget høj Grad at gøre det paa Grundlag af det Antal Ansøgninger, man har haft i foregaaende Aar, og Forholdet vil da mange Gange blive dette, at det Beløb, man faar udbetalt, slet ikke kommer til at svare til det Antal Ansøgere, der kommer i det paa-gældende Aar. Det vil mange Gange gaa saadan, som det er gaaet i det Amt, hvor jeg har den Ære at være med til at fordele disse Midler, at der vil komme mange Ansøgere ind i det Aar, hvor man kun har smaa Midler, og andre Gange vil det maaske komme til at ligge omvendt. Naar Forholdet er dette, er man jo mange Gange indenfor Skoleraadene tilbøjelig til i det Aar, hvor der er mange Ansøgere, at prøve paa at faa Midlerne til at slaa til alle Ansøgere; men det vil jo igen sige, at det Tilskud, man giver den enkelte Elev, bliver ringe i Forhold til de Udgifter, som et saadant Højskole- eller Landbrugsskoleophold kræver. Et andet Aar kan Forholdet blive det, at der kun kommer faa Ansøgere, og de vil da faa forholdsvis mere; det vækker Usikkerhed og Misforstaaelse ude omkring; man forstaar ikke, hvorfor Forholdene ligger saaledes.

Er Forholdet saaledes uensartet indenfor det enkelte Amt, bliver det jo endnu mere uensartet, naar man sammenligner Amterne indbyrdes. Paa de Skoler, hvor disse Elever kommer, har man set Eksempler paa, at der fra et Amt er tilflydt ubemidlede Elever et Beløb, som slet ikke staar i Forhold til, hvad andre Amter har givet. I det hele taget forekommer det os, som har at gøre med Administrationen af denne Bevilling ude i Amterne, at man burde prøve paa at faa Reglerne for Fordelingen af disse Midler ændret. Det vil ogsaa vise sig —

det er oplyst fra nogle Amters Side —, at i de Aar, hvor man har fordelt Midlerne mellem mange Ansøgere, kan den enkelte Understøttelse komme ned paa et saa lavt Minimum, at det kan blive vanskeligt for de helt ubemidlede Ansøgere at tage imod Understøttelsen; naar saa disse Ansøgere trækker sig tilbage, vil man mange Gange — det er foregaaet i adskillige Amter — fordele de derved fremkomne Beløb yderligere mellem dem, som tager imod Understøttelserne. Det vil altsaa sige, at det i allerhøjeste Grad kan komme til at gaa ud over dem, som ifølge Lovens Aand og Mening skulde have disse Understøttelser, for det er dog de ubemidlede Ansøgere, der først og fremmest skulde komme i Betragtning. Saadan som Forholdet ligger nu, synes der mig at være Grund til at tage hele Spørgsmaalet op til en Revision. Saa vidt jeg har kunnet undersøge det her paa Rigsdagen, er den sidste Bekendtgørelse angaaende disse Forhold udsendt saa langt tilbage som i 1908, og jeg har ikke kunnet finde nogen nyere Bestemmelse end denne. Denne Bekendtgørelse viser, at man allerede i 1908 var klar over, at de Understøttelser, der skulde gives til dette Formaal, kunde man ikke komme længere ned med end 25 og 30 Kr. henholdsvis for Højskoler og Landbrugsskoler. I 1908 kostede et saadant Højskoleophold omkring 35—40 Kr. om Maaneden. Der var forskellige Sats i de forskellige Maaneder; de første Maaneder kostede Opholdet mere end i de sidste, men i Gennemsnit blev det som sagt 35 og 40 Kr. for henholdsvis Høj- og Landbrugsskoler. Dertil kommer naturligvis visse andre Udgifter, først og fremmest til Bøger, og efter Forholdene i 1908 vilde et saadant Ophold da i Gennemsnit koste en 40—45 Kr. om Maaneden, og saa vilde med Tilskud fra Amtsskolefonden Beløbet for den enkelte Ansøger, det, som han altsaa selv skulde udrede, for et saadant Skoleophold blive omkring 75—100 Kr. Men Forholdene ligger helt anderledes nu. Betalingen for Ophold paa Landbrugsskoler og Højskoler er nu 75—80 Kr. om Maaneden. Dertil kommer yderligere store Udlæg til Bøger, særlig paa Landbrugsskolerne og de derunder hørende Husmandsskoler, og jeg tror ikke, at jeg regner ret meget forkert, hvis jeg siger, at Gennemsnittet for et saadant 5 Maaneders Landbrugsoophold er 100 Kr. om Maaneden, det vil altsaa sige 500 Kr. for hele Opholdet, men Tilskuddet er ikke stort anderledes end i 1908, da man regnede med, at Gennemsnittet var en 30—35 Kr. I de Beretninger, man har faaet i Skoleraadene